

gennemføres, er, at de, idet jeg bøjer mig ind under disse særlige Forhandlingsvilkaar, anvender den Magt, de saaledes har overfor Forslaget, med Skaansomhed og Varsomhed ikke af Hensyn til Regeringen eller det foreliggende Forslag, men af Hensyn til det Formaal, som Forslaget skal tjene, at give Kommunerne Lejlighed til ved yderligere Foranstaltninger at komme den vanskeligst stillede Del af Befolkningen til Hjælp.

Ole Hansen: Under Forhandlingerne om Grundlovssagen blev det ikke en, men flere Gange fremhævet, at Landstinget skulde være et prøvende og overvejende Ting. Landstinget skulde virke regulerende og hindre, at overilede Beslutninger blev gennemført. Landstinget skulde sikre, at en rolig og moden Overvejelse af de forskellige Lovgivningssspørgsmaal fandt Sted. Saaledes blev der talt adskillige Gange, og jeg for mit Vedkommende har intet at erindre mod disse Udtalelser. Men naar dette skal være Landstingets Opgave, følger det ganske naturligt deraf, at det ogsaa maa være Tingets Pligt at handle i Overensstemmelse dermed, og det forekommer mig, at det foreliggende Lovforslag ved adskillige af sine Bestemmelser i ganske særlig Grad opfordrer dette høje Ting til at have sin Opgave i Erindring og ikke forsømme sin Pligt. Jeg skal senere komme tilbage til de Bestemmelser i Lovforslaget, jeg her tænker paa.

Den højtærede Indenrigsminister har under de stedfunde Forhandlinger i det andet Ting ligesom her i Dag fremhævet, at det foreliggende Lovforslag bør og skal gennemføres. Jeg opfatter denne Udtalelse saaledes, at Ministeren er meget villig til at vise stor Imødekommen under den videre Behandling af Sagen og tage Hensyn til de Opfattelser, der herfra vil blive gjort gældende. En saadan Imødekommen fra Ministerens Side vil temmelig sikkert ogsaa blive nødvendig, hvis vi skal naa et Resultat, thi at Lovforslaget skulde kunne gennemføres, som det her foreligger, tør jeg dog vistnok betragte som ganske udelukket. Men hvorfor skulde vi for øvrigt ikke ogsaa ved Imødekommen og med god Villie fra alle Sider kunne enes om denne Sag? Det er jo ikke første Gang, at Lovgivningsmagten under Krigen beskæftiger sig med Spørgsmaalet om at komme dem til Hjælp, som i særlig Grad maa føle Trykket af de Tilstande, som Krigen og Dyrtiden har medført. Jeg skal erindre om — og den højtærede Minister gjorde i øvrigt ogsaa opmærksom

derpaa —, at vi har gennemført forskellige Love med dette Formaal. Jeg skal erindre om, at vi har gennemført Lovene af 7. August og 2. Oktober 1914, der begge handler om Statstilskud til de kommunale Hjælpekasser. Endvidere har vi gennemført Loven af 12. Marts 1915 om Oprettelsen af en midlertidig Laanekasse for Kommuner. Den tog jo ogsaa Sigte paa at hjælpe saaledes, at Kommunerne kunde blive i Stand til at iværksætte forskellige Arbejder til Støtte for dem, der ellers vilde være udsatte for at føle Trykket af de foreliggende Forhold. Vi har endvidere gennemført Loven af 6. August 1914 om Forbud mod Udførsel af visse Varer, og vi har gennemført Loven af 7. August 1914 om Regulering af Priser paa Levnedsmidler og Varer. Nu er det jo en bekendt Sag, at den højtærede Minister efter den sidstnævnte Lov har truffet Foranstaltninger, som langt fra kan siges at have vundet almindelig Tilfredshed. Jeg mener, at den højtærede Minister ved adskillige af de Bestemmelser, han har truffet, ikke har været heldig, men har givet dem en saadan Form, at de paa adskillige Omraader har medført uretfærdige Tilstande. Jeg skal dog ikke komme nærmere ind derpaa. Givet er det, at alle de Foranstaltninger, jeg her har nævnt, har haft til Formaal at lindre det Tryk, som Krigen og Dyrtiden har medført paa saa mange Omraader.

Men dette er ikke det eneste, der er gjort hidtil. Den Hjælp, der er ydet ved privat Initiativ fra Befolkningens Side, tør man sikkert ogsaa tillægge stor Betydning. Det er jo Hjælp, der er ydet over hele Landet, her i København, i Købstæderne og omkring i Landkommunerne. Hjælpen har været meget forskellig. Enkelte Steder er der ydet Hjælp til Anskaffelse af billigt Brændsel, andre Steder til Anskaffelse af billigt Brød og andre Steder igen til Anskaffelse af billig Mælk. Hjælpen har været meget forskellig, men hvis man vil overveje, hvad Betydning denne private Hjælp har haft for mange omkring i vort Samfund, som ellers i høj Grad vilde have følt Trykket af Dyrtiden, tror jeg, man vil se, at dens Betydning har været meget stor. Man har kunnet høre Udtalelser om, at hvis dette Lovforslag blev gennemført, kunde de, der virker for, at der ydes privat Hjælp til Befolkningen, indstille deres Virksomhed. Jeg tror, at det vilde være meget uheldigt, om dette skulde ske. Jeg tror tværtimod, der er den allerstørste Grund til at opfordre de Mænd og Kvinder, der har gjort et stort